

Sirkus Silvio

Silvio Berlusconi johtaa Italiaa jo kolmatta kertaa. Skandaalit jatkuvat, tällä kertaa ne koskevat pääministerin naisjuttuja.

■ Silvio Berlusconi on jo nyt Italian piimpään virassa ollut pääministeri. Luvassa on Berlusconiä vuoden 2013 - elleivät skandaalit kaada pääministeriä.

© ANTONIO CALANNI / AP / LEHTIKUVA

BERLUSCONIN KOLMAS TULEMINEN

Kuinka suuri osa italialaisista luottaa Berlusconiin

"...hän on nuori, komea ja jopa ruskettunut." Barack Obamasta marrakuussa 2008

"Heidän pitäisi suhtautua tähän kuin telttailuviikonloppuun." L'Aquilan maanjäristyksen kodittomista huhtikuussa 2009

"Pääministerin komerossa ei ole luurankoja... valtaosa italialaisista arvostaa pääministeriä." Seksiskandaalista elokuussa 2009

Elokuu 2009: Berlusconi ilmoittaa haastavansa useita eurooppalaisia lehtiä oikeuteen.

"Enemmistö italialaisista haluaisi syvällä sisimmässään olla kuin minä." Syyskuu 2009

Syyskuu 2009: Berlusconi uhkaa lamauttaa EU-komission toiminnan.

Ainakin on sanottava, että Espanjan pääministeri José Luis Zapatero hillitsi itsensä mestarillisesti. Viime viikon torstaina hän kuunteli Sardiniasa, kun viereisessä puhujapöytäessä Silvio Berlusconi arvioi tähänastista uraansa:

"Uskon rehellisesti olevani Italian koko 150-vuotisen historian paras pääministeri."

Berlusconi jatkoi perustelemalla väitettään laajasti. Zapatero totesi yksikantaan italialaisvirkaveljensä vastauksen olleen "hyvin kiinnostava" – eikä yhtään liian pitkä.

Jos ei aivan paras, niin ainakin Silvio Berlusconi on Italian kohutuimien pääministerien joukossa.

Skandaalit ovat perinteisesti olleet osa Italian politiikkaa, ja Berlusconi on kahdella edellisellä kaudellaan väistellyt niin lahjonta- kuin veropetosyytteitä. Nyt Rattsumieheksi (Il Cavaliere) ristitty pääministeri on kuitenkin joutunut helteeseen naisjutuistaan.

Silvio ja naiset

Vielä viime keväänä Silvio Berlusconiin asema vaikutti järkkymättömältä.

Hänen uusi puolueensa Vapauden kansa

oli liittolaisineen saanut poikkeuksellisen selvän vaalivoiton kevään 2008 parlamenttivaaleissa. Italian puoluekenttä on sirpaleinen ja hallitukset yleensä luhistumisherkkiä sekalaisten puolueiden kokoelmia.

Vapauden kansa kuitenkin keräsi yksinään 37 prosentin kannatuksen, niin suurta osaa äänistä ei Italiassa yksi puolue ole onnistunut saamaan liki 30 vuoteen. Kun mukaan otettiin vielä apupuolueita, johti Silvio Berlusconi italialaismittareilla kalionvakaata hallitusta.

Lisäksi Berlusconiä jatkuvasti vaivanneet syytehuolet oli ainakin toistaiseksi hoidettu pois päiväjärjestyksestä.

Parlamentti sääti pian vaalien jälkeen lain, joka antaa presidentille, pääministerille ja parlamentin puhemiehille syytesuojan. Perustuslakituomioistuimelle joutuu vielä ratkomaan, rikkooko suoja Italian perustuslakia. Berlusconiin edellinen yritys saada syytesuoja kukistui vuonna 2004 perustuslakituomioistuimeen.

Vaikeudet alkoivat huhtikuussa, kun Berlusconiin vaimo Veronica Lario paheksui julkisesti pääministerin aikeita asettaa puolueensa eurovaaliehdokkaiksi kauniita, mutta poliittisesti täysin kokemattomia naisia. Yhteisten asioiden hoitamisen sijasta ehdokkailla oli kokemusta esimerkiksi

Miss Italia -kilpailusta ja Italian Big Brother -tositelevisio-ohjelmasta.

Tämä tuskin olisi sellaisenaan ollut kovin iso ongelma. Berlusconi oli jo aiemmin esimerkiksi valinnut hallituksensa tasavorministeriksi Mara Carfagnan, joka ennen kansanedustajan uraansa oli paitsi opiskellut oikeustiedettä myös ollut showtyttönä Berlusconiin omistaman televisiokanavan pimuohjelmassa.

Toukokuussa Lario kuitenkin ilmoitti ottavansa avioeron, koska oli kyllästynyt miehensä "alaikäisten naisten kanssa kaveeraamiseen". Ero avasi portit Berlusconiin yksityiselämää koskeville paljastuksille.

Niistä toistaiseksi vakavin pullahti julkisuuteen heinäkuussa, kun Patrizia D'Addario -niminen seuralaispalvelun ammattilainen ilmoitti viettäneensä yön pääministerin kanssa. D'Addarion mukaan pääministeri oli tarjonnut hänelle eurovaaliehdokkuutta, mutta perunut myöhemmin lupauksensa.

Kannatus kestää

On yllättävää, että yksityiselämää koskevat paljastukset ovat ajaneet Berlusconiin puolustuskannalle.

Perinteisesti italialaiset eivät ole olleet kovin kiinnostuneita johtajien puuhai-

KUVAT © AP / LEHTIKUVA

Lähde: IPR

luista virka-ajan ulkopuolella. Naisskandaalien karistaminen on kuitenkin osoittautunut Berlusconiin vaikeammaksi kuin aikaisempien oikeusjuttujen tai lahjontasyotteiden.

”Tässä ei lopulta ole kysymys Berlusconiin suhteista ala- tai edes täysikäisiin naisiin”, arvioi professori **Pier Paolo Sarram** Rooman John Cabot -yliopistosta. ”Tässä on kysymys siitä, että pääministerin yksityiselämä on vaikuttanut suoraan hänen päätöksentekoonsa. Sitä ei ennen ole tehty ihmisille selväksi. Ja se näyttää suuttuttavan italialaisia.”

Suuttumus on kuitenkin syönyt Berlusconiin kannatuslukuja vain hieman.

Tuoreimmassa mittauksessa miltei puo-

Kuka?

- ▶ **Silvio Berlusconi**
- ▶ Syntynyt 29. syyskuuta 1936
- ▶ Pääministerinä 1994–1996, 2001–2006 ja 2008–
- ▶ Omistaa muun muassa tv-kanavia, kustantamoihin, pankin ja AC Milan -jalkapallojoukkueen
- ▶ Omaisuus 6,4 miljardia euroa
- ▶ Sanoittanut kaksi levyä napolilaisia rakkauslauluja

”Täytyy muistaa, että pääministeri on loputtoman neuvokas mies.”

let italialaisista ilmoittaa edelleen luottavansa pääministeriin. Kuukausien skandaaliryöpytyksen jälkeen tulosta voi pitää mainiona – varsinkin kun Italia samaan aikaan rämpiä syvässä taluskriisissä.

Professori Sarramin mukaan skandaalien suurin merkitys on siinä, että ne ovat antaneet kevään 2008 vaalien jälkeen syvään epätoivoon ajautuneelle oppositiolle uutta itseluottamusta.

”Kaikki julkisuuteen tulleet tapaukset ovat tällä kertaa liittyneet pääministerin moraaliin. Ei ole sattumaa, että Berlusconiin vastustajat ovat ryhmittymässä uudelleen jonkinlaisen kristillisdemokraattisen ajattelun ympärille.”

”Jos tämä lähentyminen jatkuu, voi olla, ettei Berlusconi pysy vallassa vaalikauden loppuun saakka. Mutta täytyy muistaa, että pääministeri on loputtoman neuvokas mies. Eikä hän missään tapauksessa luovu vallasta helposti.”

Berlusconiin mediakosto

Silvio Berlusconi teki omaisuutensa mediabisneksessä. Hänen urallaan poliittinen valta ja mediavalta ovat kietoutuneet toisiinsa, Berlusconiin Mediaset omistaa kolme valtakunnallista televisiokanavaa. Lisäksi hänellä on pääministerinä vaikutusvaltaa kolmen valtiollisen tv-kanavan toimintaan.

Yleinen selitys Berlusconiin ilmiömaiseen skandaalikestävytyteen onkin ollut, että hän pystyy lehti- ja televisio-omistustensa avulla hallitsemaan julkista keskustelua. Tälläkin kerralla esimerkiksi valtiollisen kanavan uutistoimitus on ilmoittanut, ettei se kerro D’Addario-skandaalista, koska kyse on juoruista.

Professori Sarramin mukaan selitys on turhan yksipuolinen.

”On totta, että televisiossa skandaaleista ei puhuta lainkaan tai sitten ne esitetään juoruilu-

na. Mutta missään nimessä ei voida sanoa, etteivätkö italialaiset tietäisi näistä asioista. Esimerkiksi sanomalehdistä *La Repubblica* on kertonut skandaaleista laajasti.”

Pääministeri Berlusconi haastoi elokuvan lopussa juuri *La Repubblica* ja tuken eurooppalaislehtiä oikeuteen kunnianloukkauksesta. Italialaislehteä uhkaavat yli miljoonan euron vahingonkorvaukset.

Berlusconiin mediavallasta kertoo myös *Avvenire*-lehden tapaus.

Pääministerin avioeroilmoituksen jälkeen lehden päätoimittaja **Dino Boffo** arvosteli pääministeriä häpeällisestä käytöksestä. Arvostelulle antaa terää se, että *Avvenire* on katolisten piispojen julkaisema päivälehti. Berlusconi on perinteisesti vaalinut tarkasti suhteitaan katoliseen kirkkoon, ja kirkon reaktioita pääministerin toilaeluihin seurataan tarkasti.

Syyskuun alussa Boffosta tuli entinen päätoimittaja. Boffo erosi, kun *Il Giornale*-lehti julkaisi yksityiskohtia hänen väitetyistä homosuhteistaan. *Il Giornale* omistaa Silvio Berlusconiin veli.

Sitten lamautan EU:n

Silvio Berlusconiin kolmatta kautta voisi periaatteessa seurata välimerellisenä saippuaopperana, johon käsikirjoittajat ovat ympärneet hieman epäuskottavaksi äityviä juonenkäännteitä. Italia on kuitenkin neljänneksi suurin EU-maa, ja syyskuun alussa saatiin viitteitä siitä, että Berlusconiin kotimaiset paineet alkavat vuotaa Italian käytäytymiseen Euroopan unionissa.

Pääministeri uhkasi ”lamauttaa” EU-komission toiminnan, jos asioista tiedottomista ei keskitetä vain komission puheenjohtajalle ja hänen tiedottajalleen. Nykyään julkisuudessa saavat esiintyä myös komissaarien tiedottajat. Berlusconi tulistui komission lausunnoista, jotka koskivat Italian tapaa kohdella laittomia siirtolaisia.

”Uhkauksessa on osittain kyse Berlusconiin henkilökohtaisesta tyylistä, hänelle tyypillisistä purkauksista”, arvioi Ulkopoliittisen instituutin tutkija **Barbara Zanchetta**. ”Mutta taustalla on myös Italian todellinen huoli siitä, ettei EU suhtaudu vakavasti siirtolaiskysymykseen.”

Periaatteessa uhkaus on uskottava; komission toiminta pysähtyy, jos yksi jäsenmaa kieltäytyy äänestämästä. Italia on myös perinteisesti ollut valmis käyttämään koviakin keinoja sisäpoliittisesti tärkeiden asioiden ajamiseen unionissa.

”Uskon, että Italia on edelleen tiukasti sitoutunut EU:hun. Mutta poliittinen ilma-
piiri Italiassa on nyt niin kireä, ettei Berlusconi siedä EU:n sisältä kritiikkiä, jota oppositio voi käyttää häntä vastaan sisäpolitiikassa.” **SK**

© MICHAEL SOHN / AP / LEHTIKUVA

